

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

IOAN MĂRGINEAN, OMUL

Bogdan VOICU

Sociologie Românească, 2026, vol. 24, Issue 1, pp. 205-207

<https://doi.org/10.33788/sr.24.1.11>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Research Institute for Quality of Life, Romanian Academy
and
Romanian Sociology Association

IOAN MĂRGINEAN, OMUL

Bogdan VOICU¹

Abstract

Ioan Mărginean was more than a professor, in the narrow sense of producing and sharing academic knowledge. He was, above all, deeply human, and this was reflected in the elegance of his leadership and in his strong sense of responsibility toward those who worked with him. In this piece, I recall a few ordinary yet telling moments that reveal his way of acting and the everyday forms of support and guidance he offered to generations of scholars over time.

Keywords: Ioan Mărginean.

Résumé

Ioan Mărginean a été bien plus qu'un professeur au sens strict de la production et de la transmission du savoir. Il était aussi profondément humain, et cette qualité se reflétait dans l'élégance de sa manière de diriger, alliée à un sens aigu des responsabilités envers ses collaborateurs. Dans ce texte, j'évoque quelques épisodes simples mais révélateurs de sa façon d'agir, ainsi que des détails du quotidien qui montrent le soutien et l'accompagnement qu'il a offerts, au fil du temps, à plusieurs générations de sociologues roumains de Bucarest.

Mots-clés: Ioan Mărginean.

De regulă, când unul dintre noi trece de cealaltă parte a ierbii, amintirile vin multe, grăbite să reconstituie figura celui plecat. Pe retină se preumblă cei pe care îi știai apropiați, dar și oameni ce povestesc doar ca să fie și ei cu valul. Din fericire, mărturiile autentice despre trecut sunt covârșitoare și luminează figura celui ce nu mai e printre noi.

Fără a ști ce au scris alții, intuiesc că această serie de amintiri despre profesorul Mărginean construiește la rândul-i o imagine a unuia ce a strălucit și prin toate

¹ Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea Politehnică din București, Universitatea din București, București, Sibiu, ROMÂNIA. E-mail: bogdan@iccv.ro.

gesturile mici, de zi cu zi, ale omului Ioan Mărginean. Nu mă refer aici la viața sa privată, la familie, ci la ceea ce se petrecea în mediul profesional.

Două astfel istorisiri îmi vin în minte acum, și nu întâmplător sunt ambele legate de (încă) debuturile mele profesionale. În prima dintre ele, eram angajat în ICCV de puțină vreme. În octombrie 1996 mă alăturasem institutului, dimpreună cu alți patru colegi (Alex Bălășescu, Adelina Dobre, Mălina Frunză, Șerban Iorga), consecință a politicii de angajare de atunci promovată deopotrivă de Cătălin Zamfir și de Ioan Mărginean, primul ca director, al doilea ca director adjunct al Institutului. Eram cu toții între 22 și 25 de ani. În primele noastre luni ca angajați, sediul Institutului de Cercetare a Calității Vieții se afla la marginea Grozăveștiului, spre Eroilor, într-un bloc înalt (clădirea ICECHIM, dacă nu mă înșel) unde ICCV era la etajul doi sau trei, unele etaje erau ale unor sindicate, iar sus de tot era unul dintre posturile de radio importante ale acelei epoci, parcă Radio Contact. În decembrie însă, ne-am mutat cu arme și bagaje în sediul nou, cel din Calea 13 Septembrie.

Pentru acea vreme era frumos în Casa Academiei, acolo unde ICCV funcționează și acum: aveam mochetă nouă-nouță, cu doar vreo 4-5 ani vechime, dar cum clădirea nu fusese folosită, încă mirosea a nou. E aceeași mochetă pe care o avem și acum, doar că atunci nu era plină de praf. Și aveam birouri noi-nouțe. Aceleași pe care le avem și azi, greu de mișcat și destul de destrămate.

ICCV nu avea cine știe ce avere de mutat dintr-o parte în alta: vreo 50 de scaune de lemn cu șezutul din ratan împletit – cele pe care le avem și acum în sala de ședințe, mobilierul care avea să stea în biroul domnului Mărginean (la domnul Zamfir s-a cumpărat unul nou – e și acum în biroul respectiv), ceva mai multe computere decât azi, și o grămadă de cutii, unele cu cărțile din bibliotecă, altele cu chestionare completate.

A venit un camion mare și am cărat cu toții, sau, în fine, cei ce fuseserăm adunați la cărat. Spre deosebire de preținși filfizoni ce declarau în anii 2010 că ei nu participă la organizare, dat fiind că sunt intelectuali, pe atunci nu era o problemă să pui osul la muncă. Iar domnul Mărginean oferea exemplul personal. Am încărcat camionul, iar domnul profesor a plecat cu el spre Casa Academiei. Ceilalți am venit care cum puteam spre noul sediu, unde profesorul deja monta mobilier. Era perioada în care noi, cei ce eram încă studenți, îl percepea pe domnul Mărginean drept un tip destul de sever.

Era cald și bine în acel decembrie în ICCV, dar era și înainte de vacanța de Crăciun. După mutare, am plecat cu toții în vacanță. Când am revenit, administrația oprise căldura, dar nu golise caloriferele. Fusese frig, țevile se spărseseră, și avea să fie frig iarna ani la rând.

Oarecum în compensație era cald vara, că nici nu se punea problema să avem aer condiționat. Într-un început de vară, prin 1999 dacă nu mă înșel, coordonam un sondaj electoral din partea ICCV. Operatorii de teren, colegii noștri mai tineri, încă studenți la sociologie, veneau toată ziua cu pachete grele de chestionare (nu,

nu aveam tablete pe atunci!). Noi preluam chestionarele, le verificam, trimiteam oameni în control. Unele pachete veneau prin curier și ... se opreau la portar.

De aici și o sursă de conflict, administrația Casei Academiei fiind oarecum deranjată de fluxul de curieri ce ne aduceau chestionare. Într-o după-amiază, destul de târziu, mai eram prin institut doar câțiva. A venit la birou șeful administrației, cu care ulterior am avut o relație de amiciție locală. Dar în acea zi, a fost nervos, deranjat că unul ca mine, la doar 20 și ceva de ani, îi spune că e între sarcinile administrației să lase curierul să aducă pachetul cu chestionare, chiar dacă asta înseamnă între altele să îl ajute să folosească liftul. Liftul funcționa cu liftieră ziua, iar apoi stătea la parter și sunai la poartă ca să își fie trimis spre etaj, scările fiind încuiate după-amiaza.

Nemulțumit de cerbicia mea, administratorul a mers ca să mă reclame la directorul adjunct, domnul Mărginean. Profesorul Mărginean s-a uitat înțelegător la el, a ascultat toată plângerea, i-a explicat apoi că „domnul” (adică eu!) e ... „cercetător” și ... e cazul să îi dea ascultare. Pe atunci chiar eram „cercetător științific principal III”, denumirea găunoasă ce ascundea echivalentul lectorului, și eram unul căruia generația consacrată de mari sociologi români de care nu a auzit nimeni îi explica doct că nu se pricepe la nimic și românii sunt cei mai prietenoși europeni (în ciuda tuturor datelor existente atunci și acum). Prin urmare, felul în care profesorul Mărginean pune problema era un soi de primă recunoaștere în ICCV a faptului că aș valora ceva. Pe de altă parte, știam deja că profesorul ar fi făcut asta indiferent de cine era angajatul ce trebuia apărat, pentru că ... era angajatul domniei sale și, ca profesor, avea această responsabilitate față de noi.

Dincolo de astfel de considerente, domnul Mărginean a reușit atunci, elegant să aplaneze conflictul, să ne facă să ne dăm mâinile, și să ne asigure cadrul în care să putem să ne derulăm sondajul. A făcut pe de o parte ceea ce face un manager capabil și ceea ce a definit de altfel întreaga sa activitate ca director adjunct al ICCV. Pe de altă parte, a făcut-o extrem de uman, ca atunci când căra cot la cot cu noi mobilă, cutii cu cărți, calculatoare, într-o zi de decembrie în care fulguia și bătea vântul, pentru ca mai apoi să străbată Bucureștiul în cabina unui camion antic, vechi și de demult.

Pentru că, de fapt, acesta a fost domnul Mărginean: întâi de toate un om, pe care ușor-ușor cei din jur îl simțeau corect și apropiat de noi. Fără a ieși în evidență, profesorul Mărginean era mereu de ajutor și cred că, în felul său discret, a reușit să furnizeze un model de eleganță sui generis, poate nu în mod direct vizibilă, dar care a influențat tacit generații întregi de cercetători și sociologi.